

תחייה והבטחה: אמנות קבורה בארץ ישראל

Funerary art in Israel

0821-5130-01

תשע"ה

סמינריון, 4 ש"ס

סמינר לתואר שני

שם המרצה: ד"ר טלילה מיכאלי

טלפון: משרד: 03-6408482

דואר אלקטרוני: michaeli@post.tau.ac.il

תאור הקורס

שאלת סופיות החיים העסיקה את האנושות מקדמת דנא, ובמקביל לה השאלה – האם סוף או התחלה חדשה? תרבות הקבורה תפסה חלק ניכר בעיסוקם של אנשי העולם העתיק, ובקורס זה ננסה להכיר את המיתוסים והאמונות הקשורים בעולם המתים, את צורות הקבורה ואת האמצעים האמנותיים בהם בחרו בוטא תפישות העולם הבא.

ארץ ישראל הינה מוקד פעילות חשוב בו מתקיימות הדתות השונות זו לצד זו. הסמינר ינסה לבחון את הייחוד וקשרי הגומלין בין הדתות השונות וביטויים באמנות הקבורה לאורך התקופה שבין העולם היווני ועד המאה ה' לסה"נ במדיה השונים: ארונות קבורה לטיפוסיהם, קברים מצויירים, מערכות קבורה וכדומה.

The questions dealing with “the end of life” has engaged humanity ever since, as well as the question whether it is indeed the end or a new beginning. Funerary culture had a considerable part in the occupation of the people in the ancient world, and in this seminar we will attempt to study the myths and beliefs concerning the world of the dead, the tombs’ shape and the artistic means in which the concepts of the afterworld were expressed.

Israel is one of the important centers in which the different religions coincide. We will try, therefore, to examine the uniqueness and the interrelations between the different religions and their visual expressions from the Greek, Roman and Early Byzantine world in the different religions and media: different kinds of sarcophagi, painted tombs, funerary complexes etc.

דרישות הקורס

נוכחות חובה, השתתפות פעילה הכוללת קריאה, רפרט בכיתה, כתיבת עבודה (הן לרפרט והן לסמינר), דרישות קדם או תנאי קבלה לשיעור (במידה ויש) מרכיבי הציון הסופי: העבודה הכתובה 100%

נושאי הקורס (נתון לשינויים)

הפגישות הראשונות תכלולנה:

1	הצגת הנושא
2	קריאת טקסטים הקשורים במשחקי קבורה: הומרוס, <u>איליאדה</u> , שיר XXIII
3	האדס ותיאוריו בספרות ובאמנות: הומרוס, <u>אודיסאה</u> , שיר XI
6-4	מרכיבי עבודת מחקר כללי הגשת עבודה
7	האליזיום ותיאוריו באמנות ובספרות:

T. Michaeli, "Depictions of Elysium in the Literature and Art of Hellenistic and Roman Painted Tombs." In: C.B. Verzar, G. Fishof (eds.), *Pictorial Languages and their Meanings. Liber Amicorum in Honor of Nurith Kenaan-Kedar*, Tel Aviv, 2006, pp. 153-170.

9-8 קברים מצויירים בארץ ישראל

T. Michaeli, *Visual Representations of the Afterlife: Six Roman and Early Byzantine Painted Tombs in Israel*, Alexandros Press, Leiden, 2009.

13-10 נושאים לפי בחירת התלמידים, רפרטים בכיתה ודיון
הערה: להגיש כרשימה שבועית (רצוי) או כרשימת/טבלת נושאים. ניתן להכניס בסעיף זה חובות קריאה
משיעור לשיעור או הקרנות שבועיות וכו' (למחוק הערה זו לאחר המילוי)

רשימת ספרות

קריאה מומלצת:

Cumont, *Lux Perpetua*: F. Cumont, *Lux Perpetua*, Paris, 1949.

Cumont, *Recherches*: F. Cumont, *Recherches sur le symbolisme funéraire des Romains*, Paris, 1942.

A. Barbet (dir.), *La peinture funéraire antique, IVe siècle av. J.-C.-IVe siècle ap. J.-C. Actes du VII colloque de l'Association Internationale pour la Peinture Murale (AIPMA), 6-10 octobre 1998, Saint-Romain-en-Gal ~ Vienne, Paris, 2001.*

Goodenough, *Jewish Symbols*: R.E. Goodenough, *Jewish Symbols in the Greco-Roman Period*, New York, 1953-1968, 13 Vols.

Kloner, Ziso, *Necropolis of Jerusalem*: A. Kloner, B. Ziso, *The Necropolis of Jerusalem in the Second Temple Period*, Jerusalem, 2003 (Hebrew).

Skupinska-Løvset, *Funerary Portraiture*: I. Skupinska-Løvset, *Funerary Portraiture of Roman Palestine. An Analysis of the Production in its Culture-Historical Context*, Gothenburg, 1983.

רשימת ספרות נוספת תינתן ספציפית למשתתפי הקורס לפי הנושאים השונים.